

Silikon vadisinde çamurla kirleniyor

AYŞEGÜL
SÖNMEZ

Ansen Atilla'nın resimleri, öncelikle çağın görme biçimleri

üzerine çağında bulunuyor. Hem dijital ve hem de biricik bir estetiği olası kılmayı deniyor. Teknolojinin nimetleriyle resmin boyama ahlakını birleştirerek ortaya karışık ama insan ve göz merkezli resimler serisi çıkarıyor.

En son Veli Küçük resmiyle gazete manşetlerine taşındın. Bu resimle birlikte Hayrünnisa Gül'ün Temizlik'ini de hatırlarsak x-ist'te açtığın son sergin 'İz'de bu siyasi ve sıcak memleket gündeminden eser yok. Özel bir nedeni var mı bunun? Ergenekon baskısı mesela?

Aslında var! Ergenekon soruşturmasının ilk duruşmasının Contemporary İstanbul 08'le aynı zamanda olması tesadüftü. O yaptığım çalışma 'arkadan' serimin son halkasıydı ve o süreçte işlediğim konular da 'gladio' gibi derin devlet ilişkileri benim değindiğim konulardı. Şimdi, dalga adı verilen gözaltı süreci zarfında ikinci bir "arkadan" çalışması yapıp göze ikinci parmağı sokmanın bir getirisi ve espirisi olmayacaktı. Aslında dünyada ve Türkiye'de güncellenen sosyal ve politik hareketliliğin yeni bir işi tetikle-mesi aşikar. Beni ve ülkemi hatta dünyayı etkileyecek başka kuvvetli bir sarsıntının ya da hareketliliğin beni etkilememesi söz konusu olamaz.

'İz'i gelecekbilimsel bir sergi diye tanımlamama ne dersin?

Bir yanıyla kabul edilebilir bir tanımlama! Çalışmalarımın süreçlerini incelediğinizde teknolojinin ve 'new media'nın her anlamda kullanıldığı aşikar ama bir gerçek var ki o da bu süreçleri nasıl kendi şartlarını zorlayarak ortaya çıkardığımız gerçeği. Tamamıyla teknolojinin her nimetini kullanmadan yeteri ölçüde, resim, heykel gibi klasik ekollerin nasıl yanından geçtiğini hatta tümünü özümseyerek yol aldığını sen de biliyorsun, izleyen insanlar da. İçerik açısından bilim-kurgu ve fütüristik birtakım metaforların kullanımı işlerimde görül-mekte. Ama her zaman işin laboratuvar kısmında, hatta ben ona mutfak diyorum, o alanda, beni zorlayan şey, aslında steril gibi bilinen o silikon vadisinde elimi nasıl çamurla hatta başka şeylerle kirlettiğim. Dolayısıyla hem kimyası hem fiziği hem de teknolojisi gereği sergiye gelecekbilimsel demek çok da yanlış olmaz.

David Bowie'ye olan düşkünlüğünü biliyorum. Özellikle Space Oddity albümüne... (Bu isimde bir resmin var.) Bowie'nin fütürist karakterleri Ziggy Stardust ya da Alaaddin Sane'le senin fütürizmin nerede çakışıyor? Ya da çatışıyor mu? Mesela onlarda bir Kıyamet Fikri vardır dolayısıyla bir ertesi gün fikri de...

David Bowie'den daha da öte Philip K. Dick benim hayranlık duyduğum bir ya-

Hem dijital hem de biricik bir estetiği olası kılmaya çalışan sanatçı Ansen, mezun olduğu Akademi'den pek hoşnut değil. Ansen, 'Akademinin midesinde hazmı zor ve tükürülenlerin arkasından geldiğimi söylemek isterim' diyor

Ansen Atilla, "Dünyada ve Türkiye'de güncellenen sosyal ve politik hareketliliğin beni etkilememesi söz konusu olamaz" diye konuşuyor.

zardır. İkisine de atıf yaptığım işlerim mevcut. Gelecek fikri, çoğu zaman parlak ve umut vaat edici bir şekilde ele alınmamıştır edebiyatta. Resim tarihinde fütüristler, sanayi devriminin yeni canavarlarını parlayan metalik dokusunu yeni form ve biçim arayışı süresince kullanmışlar. Fakat ötesini hayal edecek ya da kullanacak bir şekilde betimlemeyi edebiyatta gözlemlemekteyiz. Daha ileri dönemlerde özellikle 2. Dünya Savaşı sonrasında soğuk savaşın kapıyı çaldığı dönemlerde, işin masalsi yanından çok, distopik bir bakışın yerleşmesi, geleceğin belki de yaşadığımız yüzyılın pek de parlak görünmediğini ortaya koymuştur. Benim işlerimde hiçbir zaman mutlu bir gelecek görülmedi, evet! Belki de görülemeyecek, ağız kulaklarında figürler betimlemediğim bir gerçek.

Akademi mezunu biri olarak akademi geleneğiyle kurduğun ilişkiyi nasıl açıklıyorsun?

Benim jenerasyonumdaki arkadaşlarımın sanata başlangıç ve eğitimini aldığı yer akademi, her zaman akademi olarak kaldı ve kalacak. Hal böyleyken bundan hoşnut olacak insan kadar, bundan hoşnut olmayanlardanım, ki benim eğitim aldığım ekol aslında en serbest gibi görünen 5 No'lu atölyeydi. Orada bile bazı hocaların o zamanlar yaptığım kinetik heykellerime karşı tavrını bilirdim. O yüzden akademinin midesinde hazım olmayan ve tükürülenlerin arkasından geldiğimi söylemek isterim.

Şu 3 S'yi sormak istiyorum. Hayranı olduğun Sergio Leone, Stanley Kubrick ve Saim Bugay'ı...

Bu üç 'S'den benim için en önemlisi Stanley Kubrick'tir, onun sineması devrim niteliğindedir, ilklerin babasıdır si-

nema tarihinde, resim, heykel ve sinemayı yani hepsinin nimetlerinden faydalanan ben için Stanley Kubrick deneyiciliği, çalışkanlığıyla biriciktir. Keza Saim Bugay gibi çok yakın arkadaşımın babasını anmamak ve onu sevmemek olmaz! Yakın zamanda bizlerden ayrılması sevenlerini çok üzmüşse de Türkiye Cumhuriyeti'nin dev heykel sanatçısı olarak ona çok saygı duyarım ve işlerini çok severim. Sergio Leone, anlatımcılığı ile saygı duyduğum aynı bir ustadır.

Dijital resim yapmak bir anlamda gözün iktidarına da direnmek mi demektir? 'İz'deki resimlerin karşısındaki göz 3-D bir bilgisayar oyunu karşısındaki göze mi benziyor?

Burada bir fark varsa o da yöntem farklılığıdır, başka bir teknik, başka bir düzlem, başka bir kullanım alanı olarak dijital mecranın getirdiği imkanlar ve yeni alanların kullanılması vardır. İzleyiciyi dahil etmek ya da klasik olarak betimlenen izleyici perspektifinden çalışmalarımı göstermek ikisinde zevk aldığım yöntemlerdir ama benzetmesini yaptığın '3d göz' durumu, izleyeni oyuna dahil etmek hatta yapıtlardaki figürlerin bazen izleyici ile göz temasına girmesi, yakınlık ve mesajı vermemde kurduğum ilişkide söz konusu bir yöntem. Bir de 'arkadan' serisi var ki bildiğin gibi izleyiciye arkasını dönen. Burada izleyiciyi gafil yakalamak gibi bir amacım yok. İzlemek isteyen her göz bunu yapacaktır. Ben üreteğim izleyen bakacak.

Derinlik yanılması yaratmak, boşluğun kurgulanmasından çok figürle birlikte bunlardan arınmak gibi mi derdin?

Sürekli izleyiciyi oyunuma dahil etmek, evet bu derdim. Ve bunun için il-la da teknolojiyi kullanıyorum diye! 'i-

FOTOĞRAF: MUHSİN AKGÜN

Ansen, resimlerinde mutlu bir gelecek tasvir etmediğini söylüyor.

max' bir perde ya da '3d gözlükler' yapıp hatta hareketli koltuklar koyup izleyiciyi böyle etkileşime sokmanın bir ale-mi yok. Bunu bildik, resimde kullanılan yöntemlerle gerçekleştirilebilirsiniz.

Bir arkadaşım 'boyutlarını küçültse derinlik adına resimler daha etkileyici olur' dedi. Düşündüm ve figürlerini tüm astronot gibi, ayda yürütüyor gibi tuvale kondurduğuna karar verdim. Yani tuval bir anlamda ayın ya da uzayın yürünemez yüzeyi gibi. Tuvalin göze göre tasarlanabilir üstünde yürünebilir bir plan olduğuna inanmıyor musun?

Görsel sanatlarda boşluk, sanatçının fırçasını ya da kalemını eline alır almaz

karşısında gördüğü şey! Bir düzlem ya da boş bir oda fark etmiyor. Sanatçı düzlemine yüzeyini seçer özgürdür. Ölçütler, boyutlar teknik bir tercihtir. Burada söz konusu olan boşluğun 'doğru' değerlendirilmesidir. Resmi, sinemayı bilen her göz, benim kurgularımın şemasını çıkarabilir. Bilmeyen zevk alarak sadece bakar. Sanatı bilmek biraz da tekniği bilmekle başka bir özümseyişi ortaya çıkarır. Monitör, masa, tuval, duvar bunlar hem yürünebilir hem çizilebilir, hem boyanabilir alanlardır, hepsi de kullanılır. Sanatçı her birini kullanmalıdır.

Ansen'in 'İz' başlıklı sergisi 16 Mayıs'a kadar x-ist'te. Tel: 0212 291 77 84